CENA 10 GROSZY

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie . . 2 zł. 50 gr.
Z odnoszeniem do domu . 3 zł. —
Na prowincji z przesyłką pocztową . . . . 3 zł. 50 gr.
Zagranicą . . . . 6 zł. —
Cena pojedyńczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 255 (8483) Piątek, dnia 5 listopada 1926 r. Rok XXXIV.

P. Prezydent u trumny prez. Narutowicza.

WARSZAWA, 4. We wtorek Prezydent Rzplitej w tow szefów kancelarji cywilnej i wojskowej Cara i płk. Zahorskiego, mjra Prystora oraz adjutantów udał się z Zamku do katedry w podziemiach której spoczywają zwłoki ś. p. prezydenta Gabryela Narutowicza. Powitany przy wejściu do katedry przez duchowieństwo, Prezydent Rzplitej udał się do krypty ś. p. prez. Narutowicza, gdzie złożył wieniec z napisem: „Pierwszemu Prezydentowi Rzplitej—prezydent Ignacy Mościcki".

Co powiedzieli trzej ministrowie?

WARSZAWA, 4.11. Przedstawiciele rządu biorący udział w obradach Rady Gospodarczej udzielili przedstawicielom prasy wyjaśnień w sprawie kilku aktualnych zagadnień, I tak: Minister Czechowicz oświadczył, że podwyżka podatków nie jest wcale zamierzona, minister kolei Romocki zaprzeczył pogłoskom jakoby w najbliższym czasie miała być podniesiona taryfa kolejowa. Sprawa tej podwyżki została odłożona do 1 lutego. Wreście minister przemysłu i handla Kwiatkowski przyobiecał wszcząć starania o uzyskanie dla kupców i przemysłowców pewnych ułatwień paszportowych.

Projekt obniżenia podatku obrotowego dla producentów żywnościowych.

ŁÓDŹ, 4. Jak się dowiaduje „Kur. Łódz." w najbliższej przyszłości ukazać się ma rozporządzenie, obniżające do 1 procent podatek obrotowy dla handlu artykułami żywnościowemi.

Podwyżka taryfy kolejowej.

WARSZAWA, 4. Wbrew informacjom, jakie się ukazały w prasie, jakoby minister komunikacji, p. inż. Romocki, na posiedzeniu rady gospodarczej, miał oświadczyć, że sprawa podwyżki taryfy kolejowej została odłożona do 1 lutego 1927 r., ministerstwo komunikacji podaje do wiadomości, że projekt podwyżki taryf kolejowych znajduje się w opracowaniu i podwyżka ta wejdzie w życie z dniem 1 grudnia r. b.

Wielkie ulgi podatkowe.

WARSZAWA, 4. Do dyrektora departamentu podatkowego p. Koszko zgłosiła się delegacja kupiecka w sprawie bieżących podatków. Pan Koszko oświadczył, że ministerstwo zajmuje się rewizją patentów handlowych i dąży do powiększenia liczby kategorji patentów oraz gotowe jest rozłożyć ich opłaty na raty. Ubogie kupiectwo ministerstwo gotowe jest zwolnić od opłaty podatku obrotowego.

Nowy dyrektor poczt i telegrafów.

WARSZAWA, 4. Dyrektorem dyrekcji poczt i telegrafu na miejsce p. Moszczeńskiego, został mianowany komisarz rządowy państwowej wytwórni aparatów telefonicznych p. Zygmunt Fronczkowski.

Zlinczowany nie był zabójcą.

RZYM, 4. Według nadeszłych tu doniesień Zamboni, który padł ofiarą zemsty tłumów, jako sprawca zamachu na Mussoliniego, nie był faktycznym sprawcą, lecz padł ofiarą pomyłki. Stwierdzono, iż stał on blisko sprawcy zamachu, wobec czego na niego padło podejrzenie obok stojących faszystów, którzy natychmiast na niego się rzucili z czego skorzystał właściwy zbrodniarz, by zbiec.

Śledztwo stwierdziło, iż cała rodzina Zambonich jest zwolenniczką Mussoliniego. Młody Zamboni, który został zmasakrowany jako podejrzany o dokonanie zamachu, przed kilku dniami zgłosił swoje przystąpienie do związku młodzinży faszystowskiej.

Aresztowano prócz ojca Zamboniego również dwóch jego braci oraz ciotkę. Wypuszczeni zostaną oni z więzienia po zupełnem ukończeniu śledztwa.

Zamach na koszary we Włoszech.

TRIEST, 4. (Radio). Wczorajszej nocy pod okno koszarów garnizonowych San Petro rzucono bombę, która ekspodowała wskutek wybuchu jeden żołnierz został zabity i pięciu ciężko rannych.

Powódź.

WIEDEŃ, 4. (Radio). Z Klagcufurt donoszą, że ze wszystkich stron donoszą o wylewach. W Wiedniu woda w Dunaju aczkolwiek się podniosła nie zagraża wylewem. Z Karyntji donoszą o katastrofie powodzi, która zrządziła strat na półtora miljarda.

Faszyści się szykują.

RZYM, 4. (Radio). Na 5 listopada zwołaną została główna rada faszystowska, na której mają zapaść ważne uchwały.

Protest rządu francuskiego przeciwko napadom faszystów.

PARYŻ, 4. (Radio). Agencja Havasa otrzymała wiadomość z Rzymu, że poseł francuski Bosnard udał się wczoraj do Consulty (gabinet włoski) z protestem z powodu napaści na konsulaty francuskie w Tripolisie i Benhesi, gdzie wdarto się do lokali konsulatów i usiłowano je zdemolować, jak również z powodu pobicia urzędnika francuskiego w Venfimiglu. Podsekr. stan. dla spraw Zagr. w Rzymie Grandi przybył do poselstwa francuskiego z wyrazami przeproszenia i obiecał że winni zajść zostaną surowo ukarani.

Rząd niemiecki nie chce wystawy powszechnej w Berlinie.

BERLIN, 4. (Radio). Wczoraj na radzie gabinetowej rozpatrywano projekt urządzenia w r. 1930 międzynarodowej wystawy. Po dłuższej dyskusji przyszedł rząd do przekonania, że sprawa ta nie jest aktualną i z tego powodu nie może wyznaczyć komisarza rządowego. Podkreślono duże przeszkody natury gospodarczej i finansowej, które mogły by pogorszyć jeszcze więcej i tak już ciężką sytuację finansową Niemiec.

Okradzenie kościoła Marjackiego w Krakowie.

KRAKÓW, 4. (Radio). Wczoraj z rana służba kościelna po otwarciu kościoła zauważyła nieład. Okazało się, że został okradziony z wotów cudowny ołtarz. Złoczyńca który zapewnie dostał się z wieczora był znawcą, gdyż wybrał najcenniejsze wota. Wartość skradzionych wot nieustalona. Policja poszukuje świętokradzcy.

Wybory w Ameryce.

WARSZAWA, 4. (Radio). Podług nadeszłych z New-York depesz, dotychczasowy rezultat wyborów dał olbrzymią przewagę partji demokratycznej, ksóra zwalcza prohibicję. W samym Nowym Yorku złożono z górą miljon głosów w plebiscycie o zniesienie prohibicji.

Otwarcie parlamentu niemieckiego.

BERLIN, 4. (Radio). Wczoraj otwarty został parlament niemiecki na którym komuniści postawili wniosek o cofnięcie odszkodowań Hohenzollernom i o wydalenie monarchistów niemieckich z granic państwa.

Wykonanie wyroku w Moskwie.

MOSKWA, 4. (Radio). Wczoraj rozstrzelano atamana Dominiuka, dowódzcę band antybolszewickich na Ukrainie.

Sytuacja w Sejmie.

WARSZAWA, 4. Sytuacja w Sejmie nie uległa żadnej zmianie Zjechli się wprawdzie liczni opsło wie, którzy oczekują w/adomości o terminie pierwszego opsiedzen a nowej sesji. Dotychczas jednak termin ten nie został ustalony i nie jest nikomu wiadomy do tej chwili.

Wypłata pensji za „Virtuti Militari".

WARSZAWA, 4. Począwszy od dnia wczoraj szego izby skarbowe rozpoczęły wypłatę 4-ej raty pensji za rok bieżący kawalerom orderu „Virtuti Militari". Rata ta wynosi 75 zł.

15 listopada izby skarbowe wypłacą zaległą pensję za rok 1922 w sumie 300 zł. odrazu.

Rada Ministrów.

WARSZAWA, 4. Wczoraj odbyło się o godz. 5 posiedzenie Rady ministrów. Po załatwieniu spraw, będących na porządku dziennym, rząd za-

stanowi się zapewne nad sprawą otwarcia sesji Sejmu.. Ponadto ma być załatwionych kilka ważnych spraw personalnych.

Przed posiedzeniem rady ministrów odbędzie się konferencja wicepremjera Bartla z ministrem skarbu Czechowiczem w związku z wynikami narad gospodarczych, które zakończyły się w dniu wczorajszym.

Dolar w Warszawie.

WARSZAWA, 4. Dolar w obrotach prywatnych — 8.99.

Dodatek służbowy dla szereg. zawodowych.

W wykonaniu uchwały Rady Ministrów o dodatku służbowym dla podoficerów M. S. Wojsk. zarządziło:

1) Dodatek służbowy jest należytością miesięczną, płatną zgóry równocześnie z uposażeniem.

2) Dodatek służbowy przysługuje szeregowym zawodowym pozostającym w służbie czynnej w wymiarze ustanowionym w par. 1 uchwały Rady Ministrów z dnia 29.10.26 r. bez względu na rodzaj pełnionej funkcji.

3) Wyłączeni są od pobierania dodatku służbowego na podstawie powyższej uchwały Rady ministrów następujący szeregowi zawodowi:

a) chorążowie pobierający dodatek służbowy na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 5.8.26 r. ż uwagi na zajmowane stanowiska etatowe, przewidziane dla oficerów, b) pozostający w stanie nieczynnym, c) pozostający w stanie spoczynku, d) na urlopie bez uposażenia, e) pozostający na urlopie w końcowym okresie służby celem odbycia praktyki, f) zawieszeni w czynnościach służbowych, g) odbywający karę sądową.

4) Ponowne powierzenie czynności służbowych, zaniechanie postępowania karno sądowego lub prawomocne uwolnienie od oskarżenia nie powoduje wypłaty dodatku służbowego za czas, przez który dany szeregowy zawodowy go nie pobierał z powodu zawieszenia w czynnościach służbowych.

5) Szeregowi zawodowi, nie pełniący służby z powodu choroby, wzgl. urlopowania dla poratowania zdrowia zatrzymują dodatek służbowy przez pierwsze 6 miesięcy, licząc od dnia 1 miesiąca następującego po tym miesiącu, w którym nastąpiło zaprzestanie spełniania czynności służbowych z powodu choroby.

6) Wymiar dodatku służbowego nie polega zwiększeniu o odpowiedni procent z tytułu dodatku stołecznego wzgl. śląskiego.

7) Przy wymierzaniu odpraw, przysługujących z racji zwolnienia ze służby, oraz pośmiertnego, dodatku służbowego nie uwzględnia się.

8) Od dodatku służbowego potrąca się podatek dochodowy, natomiast nie polega on potrąceniom z tytułu opłat emerytalnych.

9) Dodatek na podstawie powyższej uchwały Rady Ministrów obowiązuje od dnia 1 października 1926 r. Wobec tego: a) wypłacony już pewnym kategorjom szeregowych zaw. dodatek służbowy za miesiąc październik i listopad należy wyrównać do wysokości, określonej par. 1 powyższej uchwały Rady Ministrów; b) wypłatę uskutecznić natychmiast łącznie za miesiące październik i listopad.

Organizacja pracy podstawą rozwoju społeczeństwa.

Obowiązkiem każdego człowieka jest praca. — ciału niezbędnych pokarmów, odzieży, mieszkania i t. p. jednem słowem zaspakajać nasze potrzeby.

Chcąc utrzymać życie nasze, musimy dostarczać Ponieważ warunki przyrodzone, wśród których żyje ludzkość nie sprzyjają nam zbytnio — i aby osiągnąć niezbędne do zaspokojenia potrzeb środki — musimy dokładać dla ich zdobycia własnych wysiłków — przeto powstaje dla nas konieczność pracy.

Wrodzoną z natury skłonnością człowieka jest lenistwo, to jest chęć uniknięcia ciężkiego wysiłku dla zdobycia środków swego utrzymania. Zmuszony jednakże przez długie wieki do walki z otaczającą go przyrodą — człowiek wydoskonalił w sobie zdolność do stałego i długotrwałego wysiłku czyli do pracy..

Podania mityczne wszystkich ludów znają legendę o pradawnej wielkiej szczęśliwości rodzaju ludzkiego w początkach jego istnienia. Pierwsi nasi rodzice w raju byli zupełnie szczęśliwi, bo nie potrzebowali pracować. Dopiero za karę grzechu pierwszego zostali z tej szczęśliwej krainy wypędzeni na ziemski padół i skazani na pracę w pocie czoła, dla zdobycia swego kawałka chleba. Na nas jako ich spadkobierców przeszedł też obowiązek pracy.

W miarę wzrostu cywilizacji rosła w społeczeństwie ludzkiem zdolność do stałej pracy i wspólnego wysiłku. Jednakże przyrodzone lenistwo działało jednocześnie na umysł człowieka w tym kierunku, aby pracę ułatwić i wysiłek konieczny do zdobycia środków utrzymania możliwie zmniejszyć. — Stąd też powstały początki organizacji pracy.

Doświadczenia wielu pokoleń składały się na coraz większe udoskonalenie narzędzi i metod pracy. Z biegiem czasu nastąpił podział jej pomiędzy różne klasy społeczeństwa. Specjalizacja w poszczególnych gałęziach pracy dała ludzkości znakomite wyniki. Tym sposobem powstało zróżniczkowane klasowo i zawodowo społeczeństwo dzisiejsze.

Miarą postępu i kultury dzisiejszego społeczeństwa i podstawą jego pomyślności jest zdolność do coraz lepszego urządzania swego życia i umiejętność dobrej organizacji pracy..

Dla osiągnięcia pomyślności nie dosyć jest pracować ciężko. Nieraz ciężka i wyczerpująca praca jest bardzo mało warta, gdy odwrotnie lekka praca może być warta o wiele więcej. Dla społeczeństwa bowiem o wartości pracy decyduje nie jej ciężar i wielkość wysiłku, lecz ilość wytworzonych, przez pracę produktów, zdolnych do zaspokojenia potrzeb ludzkich.

Weźmy dla przykładu pracę półdzikiego murzyna, uprawiającego kilka zagonów swego nędznego pola przy pomocy drewnianej sochy, ciągnionej przez całą rodzinę — i pracę fermera amerykańskiego, uprawiającego przy pomocy udoskonalónych maszyn tysiąckrotnie większą przestrzeń i zbierającego tysiąckrotnie większe plony przy znacznie mniejszym wysiłku. Oto jaskrawy przykład korzyści wypływających z umiejętnej organizacji pracy.

Chcąc polepszyć swą dolę trzeba przedewszystkiem nauczyć się pracować. A uczyć się pracować musimy pod każdym względem. Nie postąpimy naprzód, pracując ciężko, ale przy pomocy tylko samych mięśni. Do wysiłku fizycznego na każdym kroku stosować musimy krytyczną kontrolę i ocenę rozumu naszego.. Aby zaś kontrola ta była pożyteczna, rozum zaś nasz musimy oświecić i zaznajomić go z postępami poczynionemi przez innych na polu naszej pracy czy zawodu.

Żaden człowiek własnym rozumem, choćby to była genjalna jednostka, nie zdoła posiąść przez własne tylko doświadczenie wszystkich zdobyczy doświadczenia i praktyki — osiągniętych przez miljony innych pracowników w przeciągu długich wieków istnienia ludzkości.. Natomiast nauka podaje mu te wszystkie wiadomości już opracowane i gotowe do zastosowania w życiu. Na tem też polega olbrzymie znaczenie nauki, w zagadnieniu organizacji pracy.

Społeczeństwo nasze pod względem oświaty ogólnej, a jeszcze bardziej zawodowej, pozostaje daleko w tyle za rozwojem innych narodów. Przyznać trzeba, że dużo jest tutaj nie naszej własnej winy. Wiele złożyć możemy na karb wiekowego pozbawienia nas swobody i wolności politycznej, na rachunek rządów zaborczych. Dzisiaj też wiele się już w tym względzie zmieniło ku lepszemu.

Rozwój szkolnictwa powszechnego i zawodowego przygotowuje kadry pracowników, którzy wprowadzą ulepszenia w organizacji naszych warsztatów pracy. Czy jednakże obecne dorosłe pokolenie ma czekać w zaśniedziałej i martwej rutynie, aż przyjdzie na jego miejsce nowe młode pokolenie wychowane już w nowych warunkach?

O nie! Zadrogo by to nas kosztowało. Chcąc polepszyć nasze położenie, musimy zaraz, bezzwłocznie zabrać się do ulepszenia organizacji naszej pracy. Musimy podnieść jej wydajność i doskonałość. Od tego bowiem zależy pomyślność nietylko nasza osobista, ale również pomyślność i dobrobyt całego społeczeństwa.

Patrzmy więc wokół siebie otwartemi oczyma. Uczmy się coraz nowych sposobów i ulepszeń w codziennej pracy naszej. Nie obawiajmy się wprowadzenia nowych pomysłów, które mogłyby pomnożyć rezultaty naszych wysiłków. Nie żałujmy kilku złotych na kupno książki czy czasopisma, które nas mogą nauczyć i oświecić, jak pracę naszą ulepszyć mamy, jak nią kierować aby jej rezultaty były jak najowocniejsze.

Pamiętajmy, że w życiu naszem może mieć znaczenie każdy drobiazg. Każda rzecz, mała nawet, powtarzana ciągle przez miljony ludzi tworzy olbrzymie, dobre lub złe skutki. To też pamiętając o tem, czyńmy każdy w swoim zakresie to, co organizacje naszej pracy polepszyć a wydajność jej podnieść może.

B. O. L.

Z Teatru.

W piątkowej premjerze, którą wypełni tragedja St. Wyspiańskiego, p. t. „Sędziowie" wystąpią: Ogińska w roli Jewdochy, Swiatłoniówna w roli Joasa, w roli Dziewczyny — Tymowska. Samuela odtworzy Winawer, Natana — Pawłowski, Urlopnika — Dziewoński, Dziada — Bienin, Juklego — Krell. Inne role znajdą odtwórców w Golczewskim, Waldenie i Aleksym. Reżyserję prowadzi Jerzy Walden, który do wystawienia „Sędziów" przykłada wielką wagę i próby prowadzi ze szczerym piętyzmem należnym poecie.

Jednoaktową komedję Fredry p. t. „List", którą obok „Sędziów" w chodzi na repertuar reżyseruje Michał Konstantynowicz. Obsada ról każe się spodziewać, że wystąpienie tej komedji stanie na właściwym poziomie. Grają: Konstantynowicz, Swiatłoniówna, Tymowska, Dziewoński i Aleksy.

Dyrekcja Teatru przystępuje od najbliższej premjery do wydawania programów teatralnych o bogatej treści. Redakcję programów prowadzi Władysław Bienin—Bielenin, do którego można się zwracać we wszystkich sprawach związanych z wydawnictwem. (Godziny urzędowe codziennie od 6—7 w kancelarji Teatru Piekarska 7).

Przedsprzedaż biletów w cukierni WP. Mayera do godz. 6 pp. następnie w kasie Teatru. Sekretarjat wydaje bilety ulgowe pp. oficerom i urzędników ze zniżką 30%. Bilety ulgowe ważne tylko na przedstawieniach o cenach zwykłych.

Kalendarzyk teatralny:

Piątek premiera „Sędziowie i List"

Sobota po południu; „Ten, którego biją po twarzy".

Niedziela po południu: „Gaudeamus Ignitur" (Mis Mary).

Niedziela wieczorem „Sędziowie i List".

KRONIKA

4 LISTOPAD	**CZWARTEK** Karola Boromeusza B. W. W. słońca g. 6 m. 34. Z. g. 4 m. 3. ☽ W. g. 4 m. 52 r. Z. g. 4 m. 9 pp.

— Nabożeństwo żałobne za dusze ś.p. oficerów i żołnierzy 29 płk. Strzel. Kaniowskich w pięknie udekorowanej świątyni S-go Mikołaja odprawione zostało w dn. 3 b:m. t.j. w środę o godzinie 10 z rana przy bardzo licznym udziale przedstawicieli władz wojska i kaliszan. Nabożeństwo celebrował J.E. ks. biskup Krynicki. Podczas nabożeństwa grała orkiestra 29 płk. Strzel. Kaniowskich oraz wykonali pienia religijne i produkcje muzyczne p p. Mamrothówna, Dolski i Wojciechowska. Po nabożeństwie przed kościołem odbyła się defilada wojskowa, którą przyjął dowódca 29 płk. Strzel. Kaniowskich pułkownik Górski.

— Sensacyjna książka. Komitet Pow. L. O. P. P. Kalisz posiada b. ciekawą broszurę napisana przez kpt. pilota Bolesława Orlińskiego, „Moje wrażenia z lotu do Tokio". Cena 50 gr.

Powyższą broszurę można nabyć w księgarniach: pp. Rappaka, Jasińskiego, Skąpskiego „Gazety Kaliskiej".

— Podziękowanie. Zarząd Ochotniczej Straży Ogniowej w Stawiszynie niniejszym składa serdeczne podziękowanie wszystkim ofiarodawcom fantów ofiarowanych na fantową loterję, która odbyła się w dniu 3-go października r. b. na dochód Straży Ogniowej, a wszczególności składa podziękowanie:

W P.P. Prezesowi W. Wyganowskiemu ze Złotnik Wielkich za ofiarowaną owcę, Administracji Dom. Brudzew za ofiarowaną owcę, W. Radońskiemu z Jarantowa za ofiarowane 4 metry drzewa, Mochlińskiemu Dyrektorowi cukrowni Zbiersk za ofiarowane 25 klg. cukru, Ks Jaroszewskiemu ze Zbierska za ofiarowane 5 zł., Fiszerowi z Piątku Wielkiego za ofiarowane 20 zł., Rapackiemu Dyrektorowi Powiatowej kolejki za ofiarowane 2 kaczki, Kreczonowiczowi ze Złotnik Małych za ofiarowane 20 zł., Doruchowskiemu z Mycielina za ofiarowane 10 zł., Leśniczemu Chmielewskiemu ze Zbierska za ofiarowane 2 metry drzewa, Dr. Dukalskiemu ze Stawiszyna za ofiarowane 5 zł., Hajdrowi folwark

Długawieś za ofiarowane kaczki, kury, słoik miodu i 8 klg. gruszek, Dom. Zbiersk-Petryki za korzec pszenicy.

Jednocześnie Zarząd nadmienia, że z fantowej loterji łącznie z zabawą, bufetem i ofiarami pieniężnemi zebrano 965 zł.

Zarząd.

— Samoobrona lokatorów i sublokatorów. Rada Zrzeszeń lokatorów i sublokatorów Rzplitej Polskiej opracowała obecnie obszerny memorjał do władz, w którym przeciwstawia znanym już z prasy postulatom właścicieli nieruchomości szereg własnych postulatów. Między innemi Rada Zrzeszeń, obrazuje stan gospodarczy kraju i ciężkie warunki moterjalne, w jakich się znajduje przytłaczająca większość lokatorów i sublokatorów, żąda zmian obowiązującej dziś ustawy o ochronie lokatarów w tym sensie, aby dalsze zwyżki komornego były bezwarunkowo wstrzymane, aż do czasu ogólnej poprawy sytuacji gospodarczej kraju i zwyżki zarobków ogółu. Drugim kardynalnym postulatem Rady Zrzeszeń jest wstrzymanie eksmisji. Wychodząc z założenia, że liczba sublokatorów jest obecnie prawie równa, a może nawet przewyższa liczbę lokatorów, Rada bierze również energicznie w obronę interesy tej kategorji najemców, żądając dla nich między innemi prawa do zajmowanego lokalu w razie śmierci lub eksmisji lokatora głównego.

W najbliższym czasie celem złożenia powyższego memorjału władzom wyższym wyłoniona zostanie przez Radę Zrzeszeń specjalna delegacja, w skład której wejdą przedstawiciele większych miast Rzplitej. Jednocześnie Rada organizuje szereg wieców lokatorów i sublokatorów w stolicy i na prowincji, które uchwalają jednobrzmiące prawie rezolucje, skierowane przeciwko akcji rozpoczętej przez właścicieli nieruchomości i żądające rozszerzenia ustawy o ochronie lokatorów w myśl dezyderatów zawartych w memorjale Rady Zrzeszeń.

Wiadomo, że władze przygotowują się energicznie do skutecznej akcji w kierunku walki ze spekulacją mieszkaniową. Rada Zrzeszeń ma zamiar przedłożyć rządowi w tej mierze szereg projektów.

— Ruch na linji Kalety-Podzamcze. Ogłoszono w „Dzienniku Ustaw" rozporządzenie ministra komunikacji w sprawie otwarcia ruchu tymczasowego na linji Kalety—Podzamcze. Mocą tego rozporządzenia na znajdującej się w budowie linji Kalety—Podzamcze otwiera się ruch tymczasowy wyłącznie dla tranzytowego przepustu pociągów węglowych do Gdańska i Gdyni oraz do przystani na Wiśle i jej dopływach. Do przewozów tych stosuje się taryfy i warunki przewozowe ogólnie obowiązujące.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 listopada 1926 r.

— Bilety Państwowe 5 i 25 złotowe. 106-ym numerze „Dziennika Ustaw" ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzplitej w sprawie uregulowania obrotu pieniężnego. Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 28 października. Wprowadza ono tak zwane bilety państwowe, które będą wypuszczane w odcinkach 5-cio i 25-ciozłotowych na zmianę obecnych biletów zdawkowych (2 i 5-ciozłotowych).

Bilety państwowe będą mogły być uiszczane przy jednorazowej wypłacie do wysokości 1000 zł.

Najwyższa suma obiegu biletów państwowych i bilonu nie może na przyszłość przekraczać kwoty 460 milj. złotych.

— Obliczenia kosztów utrzymania. Wedle obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego ważniejsze pozycje kosztów utrzymania w Warszawie przedstawiają się miesięcznie na głowę następująco: chleb 5.20, wszystkie zaś produkty mączne około 11 zł., tłuszcze i mięso 11 zł., cukier 1.10, sól 25 gr. Ogólny koszt utrzymania miesięcznie oblicza się na około 60 zł. przeciętnie na głowę ludności. W obliczeniach nie są brane pod uwagę drobne pozycje, jak np. zapałki, które obciążają przeciętnie tylko 9 groszami każdego mieszkańca miesięcznie Cyfry te mają decyjące znaczenie dla ustalenia wrostu drożyzny i racjonalnej walki z nią.

— 2-gi Wielki Koncert reprezent. symfon. ork. 25 Dyw. Piech. pod kierown. kap. L. Ksionka z udziałem pierwszorzędnych artystów m. Gdańska prof. p. Kosznika (fortep.) i p. Leszczyńskiego (śpiew-baryton) odbędzie się w sobotę, dn. 6 b. m. W programie: Koncertowa Uwert. Grossmana. Muzyka baletowa z op. „Rienzi" Wagnera. Symfonia G-dur Haydna. Koncert fortep. Es-dur z akomp. ork. Liszta. Arje z op. „Carmen„ i „Rigoletto", prolog z o. „Pajace" i śpiew Wolframa z op. „Tannhauser" z akomp. orkiestry.

Ceny biletów od 1 zł. do 3 zł. nabywać można wcześniej w księgarni „Społecznej", ul. Wrocławska 37, obok kina „Miraż", a w dzień koncertu od godz. 7 w. w kasie Swietlicy 29 o. S. K.

Początek punktualnie o godzinie 8.15 wiecz.

— Zwiastuny zimy. Zima tegoroczna wcześnie daje znać o sobie. Wprawdzie dotychczas w Polsce nigdzie nie zanotowano gwałtownych spadków temperatury, zato stosunkowo dość wcześnie mamy opady śnieżne. Pierwszy śnieg w tegorocznym okresie zimowym spadł już w dniu 16 października w Słonimie. Snieg ten jednak szybko stopniał. W dwa dni później spadł pierwszy śnieg w Tatrach, lecz także trwalej pokrywy śnieżnej nie utworzył. Wkrótce jednak opady śnieżne w niektórych dzielnicach kraju stały się tak intensywne, że utworzyły trwałą pokrywę śnieżną. Dnia 24-go października r.b. padał obfity śnieg w Krakowie, tworząc pokrywę śnieżną na 12 cm. grubą. Wcześniej jeszcze utworzyła się pokrywa śnieżna w górach (przy Morskiem Oku 30 cm., w Zakopanem 20 cm.).

Oczywiście mamy tu do czynienia tylko z pewnem przyspieszeniem początku zimy i błędnem byłoby wyprowadzać stąd jakiekolwiek wnioski co do tego, czy zima będzie mniej lub więcej surowa.

— Miła córeczka. Niejaka Andrzejewska Wiktorja, zam. przy ul. Stawiszyńskiej 33, zameldowała w komisarjacie, że ją dotkliwie pobiła jej córka Głowińska Franciszka.

— Kradzież pierścionka. Plewiński Michał, zam. Pódgórze 9, zameldował w komisarjacie, że mu skradziono pierścionek wartości 50 zł.

— Ujęcie kieszonkowca. W dniu 3 listopada, niejakiemu Majkowi Janowi ze wsi Gutów pow. Ostrowskiego ukradł 165 złotych z kieszeni Szwarc Mordka. Kieszonkowa kradzież Szwarcowi się jednak nie udała. ujęty przez policję, został oddany w ręce sprawiedliwości.

— Ciągnienie dolarówki. W ministerjum skarbu odbyło się ciągnienie premjowej pożyczki dolarowej w obecności licznie przybyłych posiadaczy dolarówek.

Wygrane padły:

8.000 dolarów nr. 063.503.

3.000 dolarów nr. 375.112.

1.000 dolarów n-ry: 737.801 463.754 788.225 921.794 465.488.

500 dolarów n-ry: 934.840 280.855 825.250 247.187 959.479 337.439 277.289 145.445 001.586 597.928.

100 dolarów n-ry: 401.808 182.485 866.265 136.822 251.655 515.952 469.143 332.244 863.904 401.198 617.474 809.240 677.410 715.489 207.119 215.037 977.205 891.957 312.159 158.024 837.787 759.720 242.975 509.669 660.726 693.097 972.160 265.137 596.518 404.146 414.749 714.568 803.386 289.545 095.073 234.886 027.830 824.952 057.176 637.929.

— Prawo przeprowadzania rewizji domowych i osobistych przez organa skarbowe. Na podstawie uchwalonych przepisów, organy skarbowe są uprawnione do przeprowadzenia rewizji domowych, to jest rewizji mieszkań i innych lokali, a w razie koniecznej potrzeby również rewizji osobistych, jeżeli zachodzą poszlaki, że doprowadzić to może do przytrzymania przestępcy lub ujęcia przedmiotu przestępstwa, albo też do zebrania dowodów winy.

Rewizje osobiste kobiet mogą być dokonywane tylko przez kobiety w nieobecności mężczyzn.

Rewizji dokonywa się na podstawie pisemnego upoważnienia władzy skarbowej I-ej instancji. Jeżeli jednakże zwłoka w uzyskaniu upoważnienia grozi niebezpieczeństwem zatarcia śladów przestępstwa, udzielić może pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia rewizji inspektor kontroli skarbowej.

W wypadku przychwycenia przestępcy na gorącym uczynku, albo w bezpośrednim pościgu, dokonać można rewizji bez pisemnego upoważnienia. Rewizji dokonywa się w porze dziennej, a w porze nocnej tylko wtedy, gdy tego wymagają okoliczności wyjątkowe i to na podstawie zezwolenia właściwej władzy.

Z KRAJU.

— Nadzwyczajna komisja rady prawniczej obraduje obecnie nad projektami rozporządzeń Rzeczypospolitej o znoszeniu służebności na obszarach województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego. Posiedzenia odbyły się już w dniach 25 i 27 z. m.

Na posiedzeniu w dniu 27 z. m. był obecny p. minister reform rolnych, dr. Witold Staniewicz.

W skład komisji nadwyczajnej wchodzą radcowie rady prawniczej: 1) prezes sądu najwyższego Bolesław Pohorecki — jako przewodniczący; 2) sędzia najwyższego trybunału administracyjnego dr. Jan Morawski, 3) sędzia najwyższego trybunału administracyjnego p. Wacław Kinel; 4) adwokat Zygmunt Nagórski; 5) prezes T-wa Ziem Wschodnich, p. Eugenjusz Starczewski.

Pozatem udział w posiedzeniach wzięli wiceprezes głównej komisji ziemskiej p. Józef Radwan, jako delegat ministra reform rolnych oraz naczelnik wydziału prawnego ministerstwa reform rolnych p. Stanisław Korwin-Piotrowski, jako referent rady prawniczej.

— Likwidacja dyrekcji budowy kolei państwowych. Do dn. 1 kwietnia r. 1927 ma być przeprowadzona zupełna likwidacja Dyrekcji Budowy Kolei Państwowych, która od r. 1918 istniała, jako autonomiczna instytucja przy b. ministerstwie Kolei Zelaznych.

Wszystkie podległe dotychczas agendy tej Dyrekcji włączone zostają do poszczególnych Dyrekcji Kolejowych lub będą pracować jako niezależne kierownictwa.

A więc pozostaje niezależne kierownictwo przebudowy warszawskiego węzła kolejowego, biuro projektów i studjów, kierownictwo budowy linji kolejowej Bydgoszcz-Gdynia. Pozatem budowę linji Łuck-Stojanów przekazano Dyrekcji Lwowskiej, budowę linji Widzew-Zgierz Dyrekcji Warszawskiej i cały szereg innych objektów ma się przekazać Dyrekcjom: Radomskiej i Warszawskiej.

W związku z likwidacją Dyrekcji Budowy Kolei Państwowych ma ustąpić niebawem prezes jej inż. Berkiewicz.

— Podwyżka taryfy eksportowej na otręby. Centralny Zw. Małopolskiego Przemysłu Fabrycznego zamieścił obszerny referat na temat szkód jakie w dziedzinie gospodarki otrębami przyniesie ewentualna podwyżka taryf kolejowych.

— Zabójstwo w sądzie. Gmach sądu powiatowego w Sremie był w piątek przed południem widownią niesłychanego morderstwa.

Zajście miało następujące podłoże: W piątek przed południem toczyła się w Sremie przed sądem powiatowym sprawa cywilna pomiędzy kupcem zbożowym Józefem Nowakiem z Poznania a Piaseckim, kupcem zbożowym ze Sremu. Sąd wydał wyrok niekorzystny dla Piaseckiego, który rozgoryczony niepomyślną opinją sądu, rzucił się na korytarzu gmachu sądowego na Nowaka i zadał mu kilka silnych uderzeń okutą laską w głowę, rozbijając czaszkę. W kilku minutach Nowak skonał. — Wypadek ten budzi sensację tym większą, że zaszedł w gmacu sądowym.

ROZPORZĄDZENIE.

W myśl postanowień Komitetu do walki z drożyzną z dnia 30 października 1926 r. ustanawia następujące ceny na węgiel:

I gat. Górnośląski — za 50 klg. w detalu 3,20 zł.
II „ „ t. zw. Pszczyński 3,05 zł.

Ceny obowiązują od dnia 30 października rb.

Pobieranie cen wyższych będzie karane surowo w myśl art. 4 ust. o Lichwie Wojennej.

Kalisz, dnia 31 października 1926 r.

Starosta (—) TUŁECKI.

RADIO.

Program na piątek dn. 5 listopada r. b.

WARSZAWA (400) 17 Pogadanka dla dzieci; 20.30 Wieczór kameralny (Bethoven, Mendelsohn).

BERLIN — KÖNIGSWURST. (504—1300) 17.10 Koncert ork. „Ette" 20 „Norma" op. Bellini.

WROCŁAW (418) 11.30, 1./0, 16.30, 19.45 21 Koncerty.

GDAŃSK (272) 16.45 Koncert 20 „Latający holender" op. Wagnera.

FRANKFURT n/M. (470) 20.15 Wieczór kameralny 21.15 Koncert operowy.

HAMBURG (392.5) 19.30 Tragedja.

LIPSK (452) 16.30, 20.30 Koncerty.

MONACHJUM (485) 19.30 i 21.05 Koncerty.

MEDJOLAN (320) 21 Koncert muzyki rosyjskiej (Czajkowsk., Borodni, Rymskij Korsakow.)

PRAGA (368) 16.30, i 20.02 Koncerty.

RZYM (425) 21 Koncert muzyki lekkiej.

OSLO (382) 20 Koncert.

BERN (435) 20 Koncert.

PARYŻ (458) 21 Koncert galowy.

BRUKSELLA (487) 20.30 Koncert na organach; 20.10 Koncert instrumentalny.

ZURYCH (513) 20 Koncert.

BRNO (521) 19 i 20 Koncerty.

WIEDEŃ (530) 16.15f 20.05 i 21.05 Koncerty.

BUDAPESZT (560) 17.02 i 19 Koncerty.

LONDYN—DAVENTRY (1600) 12, 13,30, 14, 16.45, 17.45, 19 Koncerty; 20 Big-Ben, 20.30 Wieczór Wagnera, 21.45 Spiewacy Norymberscy op. Wagnera, 22.45 Wieczór Szopenowski 23.15 Kabaret, 24—2.30 Tańce.

Odpowiedzialność prawna właściciela samochodu i szofera.

Rozwój automobilistyki w ciągu lat ostatnich i związany z tem nadzwyczajny wzrost liczby wypadków t. zw. nieszczęśliwych przejechań wprowadziły na wokandy sądowe kwestję cywilnej odpowiedzialności szoferów i właścicieli aut.

W kodeksie naszym znajdujemy przepisy, których odpowiednia interpretacja pozwoli na poddanie przejawów nowoczesnego życia normom dawnego prawa. Więc w kodeksie cywilnym obowiązującym na terenie b. Kongresówki istnieje przepis (art. 1382), który głosi: „Wszelki jakikolwiek, czyn człowieka zrządzający drugiemu szkodę obowiązuje tego, z czyjej winy szkoda nastąpiła, do jej naprawienia“.

Jest rzeczą jasną, iż powyższe postanowienie podciągnąć można, jak zresztą czyni to orzecznictwo, zarówno odpowiedzialność maszynisty kolejowogo, dorożkarza jak i szofera. Jednakże warunkiem nieodzownym tej odpowiedzialności jest konieczność ustalenia w każdym wypadku winy po stronie tego maszynisty, dorożkarza względnie szofera. Jeśli więc ktoś mimo sygnałów ostrzegawczych nie cofnął się z drogi i uległ wypadkowi, wówczas przewożący, w szczególności zaś szofer, który zarazem nie przekracza ustalonej przepisami szybkości,—nie będzie odpowiadał cywilnie. Jak widzimy więc, sprawa cywilnej odpowiedzialności szoferów nie nastręcza trudności pod względem znalezienia podstawy prawnej dla roszczeń osòb poszkodowanych. Bardziej natomiast skomplikowaną wydać się musi oczywiście odpowiedzialność właściciela auta za przejechanie, którego sprawcą jest jego szofer. Dlatego to kwestję tej odpowidzialności zilustrujemy procesem sądowym jaki niedawno toczył się w Warszawskim Sądzie Okręgowym.

Przedmiotem tego procesu był wypadek przejechania dwóch osób, co pociągnęło za sobą ich śmierć. Udowodnienie winy szofera było łatwe, gdyż — jak wykazał przewód sądowy—usiłował on wyminać auto jadące po tej samej stronie jezdni, co naruszało wyraźnie przepisy obowiązujące: jednocześnie okolicznościa obciążającą dla szofera był fakt, iż w dniu krytycznym skutkiem trwającego wówczas strajku tramwajowego miejsca dla ruchu kołowego na jezdni było więcej, niż zwykle. Wina więc szofera jak wynika z powyższych okoliczności nie ulegała wątpliwości i przeciw niemu też wytoczone zostało powództwo cywilne o odszkodowanie, które do sprawy karnej o przejechanie dołączyła wdowa po 60-letnim komisjonerze — jednej z ofiar omawionego wypadku. Jednakże na ławie oskarżonych obok szofera zasiadł właściciel przedsiębjorstwa samochodowego, pozwany również o odszkodowanie. Zaznaczyć należy, iż sytuacja prawna właściciela auta jest w takiej sprawie oczywiście zasadniczo różna, niż stanowisko szofera. Szofer bowiem jest sprawcą przestępstwa, jest zatem oskarżonym i odpowiada karnie, natomiast właściciel auta jedynie jako t. zw. „cywilnie odpowiedzialny“.

Pytanie jaka jest podstawa prawna odpowiedzialności tego właściciela, skoro nie odpowiada on za czyn własny? Odpowiedź na to pytanie daje nam art. 1384 Kodeksu Napoleona głoszący: „Odpowiedzialnym jest nie tylko za szkodę zrządzoną czynem własnym lecz nadto za szkodę zrządzoną przez osoby, za które ponosi się odpowiedzialność“. A dalej w tymże artykule czytamy: „Dający zlecenia odpowiadają za szkodę zrządzoną przez swych służących i zarządców przy wykonaniu czynności jakich ich użyli“.

Otóż orzecznictwo wzięło powyższą zasadę kodeksową za punkt wyjścia przy kwalifikowaniu faktu odpowiedzialności właściciela auta. Uznaje się więc, iż właściciel ten zawinił przez wybór nieodpowiedniego pracownika na dane stanowisko i w konsekwencji zatem odpowiadać musi za szkody zrządzone przez tegoż pracownika podczas spełniania powierzonych mu przez mocodawcę czynności lub zleceń, które w danym wypadku polegają na prowadzeniu auta.

Zgodnie z wyżej wyłuszczoną zasadą odpowiedzialności, Sąd Okręgowy w Warszawie, —ustaliwszy, iż zmarły komisjoner zarabiał miesięcznie 300—300 zł. a żonę zaś łożyć mógł 150 zł.—zdbowiązał w wyroku zarówno szofera jak i właściciela auta do solidarnego wypłacania powódce co miesięcznie dożywotnio tej samej kwoty 150 zł

Druk „Gazety Kaliskiej" — Aleja Józefiny 1. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Sp. z ogr. odp. Redaktor M. RADWAN.